

Рецензент: доктор юридичних наук, професор Кінашук Л.Л.

УДК: 341.33

Насіров Р.М.,

здобувач Інституту законодавства
Верховної Ради України

ПРАКТИКА ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНСТИТУТУ «ПОДАТКОВОГО КОМПРОМІСУ». ДОСВІД США ТА ІМПЕЛЕМЕНТАЦІЯ В УКРАЇНІ

Стаття присвячена дослідженню інституту податкового компромісу на прикладі Сполучених Штатів Америки. Зокрема, мова йде про види підстав надання права на податковий компроміс, процедуру укладення угоди між державою та платниками податків. У дослідженні розглянуто ряд питань присвячених запровадженню інституту «податкового компромісу» в Україні, зокрема проаналізовані законопроекти, які регулюють застосування податкового компромісу в податковій системі України.

Ключові слова: податковий компроміс, податкова політика, платник податків, Податкове управління США

Насіров Р.М.,

соискатель Інститута законодательства
Верховной Рады Украины

ПРАКТИКА ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНСТИТУТУ «НАЛОГОВОГО КОМПРОМИССА». ОПЫТ США И ИМПЕЛЕМЕНТАЦИЯ В УКРАИНЕ

Статья посвящена исследованию института налогового компромисса на примере Соединенных Штатов Америки. В частности, речь идет о видах оснований предоставления права на налоговый компромисс, процедуру заключения соглашения между государством и налогоплательщиками. В исследовании рассмотрен ряд вопросов посвященных введению института «налогового компромисса» в Украине, в частности проанализированы законопроекты, которые регулируют применение налогового компромисса в налоговой системе Украины.

Ключевые слова: налоговый компромисс, налоговая политика, плательщик налогов, Налоговое управление США

Nasirov R.M.,

competitor of the Institute of Legislation
Verkhovna Rada of Ukraine

PRACTICE OF LEGAL REGULATION OF THE INSTITUTE «TAX COMPROMISE». US AND EXPERIENCE IN UKRAINE IMPELEMENTATSIYA

The article is devoted to the research of the Offer in Compromise on the USA example. In particular, the article concerns the grounds for application for the Offer in Compromise, procedure of entering into agreement on the issue between the state and the taxpayer. The research also explains the necessity of tax compromise in the Ukrainian tax policy. The article provides the analysis of the law projects, which should regulate the application of tax compromise in Ukrainian tax system.

Relevance of the topic is that in a complex political and economic situation in front of legislators is very complicated and important task - to reform the existing regulatory framework, taking into account the many sometimes conflicting interests for the future. Now it is especially difficult task lezhyt in the plane of formation of the state budget during the economic crisis. On the one hand, in terms of military operations in the east of the country, financial instability, significant exchange rate fluctuations and a significant budget deficit, lawmakers need to think about how to find new or reform the old sources of filling the budget. On the other hand, so new ways must not damage the interests of the citizens, in particular, entrepreneurs and producers, who are the backbone of economic development. If, for example, to raise taxes - the main source of filling the state budget - the whole business in Ukraine will stop and you can forget not only about the progressive economic development, but also to withdraw from the economic crisis.

The findings concluded that the introduction of the institution of tax compromise must be clearly defined and comply with the mechanism of the conclusion of an agreement between the fiscal authorities and taxpayers. Given the poor condition of the Ukrainian economy, the introduction of a tax compromise can not be postponed indefinitely. The money obtained through a tax compromise may, among other things, to become an important resource to support the Ukrainian Army in the area of the ATO. With proper revision of relevant laws, it is important to adopt one of the proposals or a single bill agreed on the application of the tax compromise, because this institution is an important factor for the effective work of the state budget.

Key words: tax compromise (offer in compromise), tax policy, tax payer, Internal Revenue Service (IRS) of the USA

Актуальність проблематики. За умов складної політичної та економічної ситуації перед законодавцями постає дуже складне і важливе завдання – реформувати існуючу законодавчу базу з урахуванням численних іноді суперечливих інтересів з перспективою на майбутнє. Наразі, особливо складне завдання лежить в площині формування державного бюджету за умови економічної кризи. З одного боку, в умовах військових дій на сході країни, фінансової нестабільності, значних курсових коливань та значного бюджетного дефіциту, законодавцям необхідно замислитися над тим, як знайти нові або реформувати старі джерела наповнення бюджету. З іншого боку, так нові шляхи не повинні зашкодити інтересам громадян, зокрема, підприємцям та виробникам, які є основою економічного розвитку держави. Якщо, наприклад, підвищити податки – головне джерело наповнення державного бюджету, - весь бізнес в Україні зупиниться, і можна буде забути не тільки про прогресивний економічний розвиток, а й про вихід з економічної кризи.

Ступінь наукової розробки проблеми. Однією з найважливіших сфер реформування є податкова. Головними джерелами доходів бюджету є податок на прибуток підприємств, об'єднань і організацій, податок на додану вартість, акцизні податки, доходи від зовнішньоекономічної діяльності. Попри значний дефіцит бюджету, дуже небезпечним механізмом наповнення бюджету є підняття ставок податків. Тому необхідно шукати інші шляхи збільшення надходжень. Один з таких варіантів - податковий компроміс - режим звільнення від юридичної відповідальності платників податків та/або їх посадових (службових) осіб за заниження податкових зобов'язань з податку на прибуток підприємств та/або податку на додану вартість за будь-які податкові періоди. [4] За умови укладення угоди про податковий компроміс між фіскальним органом та платником податків, останній звільняється від фінансової, кримінальної та адміністративної відповідальності за умови сплати незадекларованих платежів з податку на додану вартість та податку на прибуток підприємств.

Метою статті є дослідження інституту податкового компромісу на прикладі Сполучених Штатів Америки.

Виклад матеріалу. Введення в практику податкового компромісу сприяє виведенню економіки із тіні та збільшенню надходжень до державного бюджету. Інститут податкового компромісу вже давно існує в США та країнах Європи. У США податковий компроміс (Offer in Compromise (OIC)) дозволяє сплатити податковий борг в меншому розмірі, ніж фактична сума такого боргу. Податкове управління США (Internal Revenue Service (IRS)) надає законний спосіб виходу із податкової заборгованості за умови, що платник податків знаходиться в складних фінансових обставинах. Важливо зазначити, що Податкове управління в кожному окремому

випадку дуже детально перевіряє інформацію про заявників на податковий компроміс, їхню платоспроможність, їхній прибуток, витрати та наявні активи. Управління надає згоду на компроміс тільки якщо приходить до висновку, що отримана в разі угоди про компроміс сума виплат становитиме найбільшу можливу у випадку цього конкретного платника. На підтвердження цього на сайті IRS зазначається, що «податковий компроміс – не для кожного».

За загальним правилом, сума, яка нараховується платнику податків за умовами податкового компромісу, дорівнює чистій вартості підприємства платника податку плюс чистий прибуток за наступні 12 місяців, та повинна повністю замінити податковий борг, включаючи відповідальність за попередні податкові періоди. Велика кількість заявників показує нульову або мінімальну вартість та прибуток за наступні дванадцять місяців. Але закон забороняє Податковому управлінню відмовляти в податковому компромісі тільки на підставі його вартості, яка включає в себе відповідальність за податки, штрафи та відсотки.

При укладанні компромісу встановлюється суворі строки угоди, які ні держава, ні сторона не може порушити, відкривши повторно справу про відповідальність. Єдиною умовою відкриття такої справи є виявлення фальсифікації документів та інформації, приховані активи, двостороння помилка щодо матеріального факту, яка є достатньою підставою для перегляду або скасування угоди про компроміс. Перегляд угоди також можливий за умови недотримання платником податку умов угоди протягом наступних п'яти років після її укладення.

Податкове управління США висуває ряд вимог для платників податків, які подають заяву на компроміс. [3] До того як подавати відповідну заяву, платник має перевірити відповідність свого фінансового становища до вимог висунутих законодавцем. Наприклад, особа, яка є суб'єктом відкритої процедури банкрутства не має права претендувати на податковий компроміс. Інформація про фінансовий стан платника податків подається разом із заявою на податковий компроміс.

Для отримання права на податковий компроміс платник податку повинен мати: сумніви щодо відповідальності (*doubt as to liability*); сумніви щодо спроможності (*doubt as to collectability*); сумніви щодо спроможності за особливих обставин (*doubt as to collectability with special circumstances*); ефективне податкове адміністрування (*effective tax administration*). В першому випадку платник податку має сумніви щодо правильності нарахованої суми податків відповідно до законодавства. Не є підставою для подання заяви на основі «сумнівів щодо відповідальності», якщо є судове рішення про наявність саме такої відповідальності за податковими зобов'язаннями. Друга та третя підстави для подання заяви стосуються випадків, коли платник податків за жодних обставин не має змоги сплатити нараховану суму податків.

Згадані підстави є законними навіть тоді, коли вартість підприємства та прибуток платника податку можуть частково задовольнити податківців. Якщо такої суми не вистачає на оплату всього боргу, платник може подавати заяву на компроміс. [1] Аналізуючи спроможність виплатити борг, податкова служба не враховує кошти необхідні для забезпечення життєдіяльності платника податків. Суму таких коштів визначають для кожного окремо залежно від обставин та індивідуальних потреб заявника.

Суть останньої підстави для прийняття заяви (effective tax administration) полягає в тому, що заявник може мати достатні для покриття заборгованості активи, але якщо такі активи підуть в оплату боргів, це може призвести до значних фінансових труднощів платника податків. [3] При прийнятті рішення про надання дозволу на податковий компроміс державні органи можуть брати до уваги вік та посаду платника податків, кількість, вік та стан здоров'я залежних від нього осіб, вартість проживання в регіоні проживання платника. Додаткові кошти на освіту, медичне лікування або природне лихо можуть стати важливою підставою для прийняття того чи іншого рішення. Подання за останньою підставою доступне для всіх категорій платників податків, але за загальним правилом, ним користуються платники похилого віку, неповносправні особи, або за інших пом'якшуючих обставин. [1]

Якщо податковий орган надав згоду на компроміс у платника податків є декілька варіантів оплати. Після того, як заявник отримує від Податкового управління лист зі згодою на податковий компроміс, він має сплатити перший внесок (lump sum amount) на протязі 30 днів з дня отримання листа. Перший платіж залежить від виду компромісу та схеми оплати. Платник може зробити одноразовий готівковий платіж (lump sum cash) у розмірі 20% від загальної суми податкового компромісу. Після оплати цієї суми платник отримує письмове підтвердження та оплачує залишок п'ятьма (або менше) частинами. [3] За другим варіантом, платник подає суму свого першого платежу разом із заявою на податковий компроміс та продовжує сплачувати залишок щомісячно, доки Податкове управління не розгляне його справу. Якщо орган надає згоду, то платник продовжує періодичні виплати до повної оплати компромісної суми.

3 травня 2012 року Податкове управління США запровадило нову програму («Fresh Start»), розширивши доступ найбільш уразливих платників податків до вирішення податкових проблем за допомогою податкового компромісу з державою. Крім того, така програма скоротила строки погашення податкових боргів з чотирьох-п'яти років до двох. Таке послаблення вимог до платників податків з боку держави свідчить про ефективність запровадженого податкового компромісу та вирішення численних фіскальних проблем. [2]

Основним нормативно-правовим актом, який регулює відносини у сфері оподаткування в Україні є Податковий кодекс України. Наразі в на розгляді Верховної Ради декілька законопроектів, які пропонують внесення змін до Податкового кодексу у зв'язку з введенням інституту податкового компромісу. Зазначені законопроекти спрямовані на встановлення діалогу між державою та платниками податків, звільнення платників податків від фінансової, кримінальної та адміністративної відповідальності за умови сплати не задекларованих та/або неузгоджених платежів з податку на додану вартість та податку на прибуток підприємств, зменшення кількості адміністративних скарг та адміністративних позовів платників податків на рішення контролюючих органів, а також забезпечення додаткових податкових надходжень до бюджету.

Для імплементації інституту податкового компромісу в українське законодавство пропонується внести зміни через доповнення розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України у вигляді нового підрозділу 9.2. Згідно із положеннями цього підрозділу платники податків подають за добровільним рішенням уточнені розрахунки податкових зобов'язань з податку на прибуток підприємств та/або податку

на додану вартість за будь-які податкові періоди до 1 квітня 2014 року. Потім платник податків при застосуванні процедури податкового компромісу має право сплатити 5% від суми задекларованих або визначених у податковому повідомленні-рішенні податкових зобов'язань. Таким чином, 95% суми відповідного податку будуть вважатися погашеними. Необхідно встановити чітку процедуру досягнення податкового компромісу загальною тривалістю до 70 календарних днів. При цьому, загальний термін можливості прийняття рішення платником податків про застосування процедури податкового компромісу повинен складати 90 календарних днів з дня набрання чинності відповідним законом.

Процедури податкового компромісу щодо розміру сплати, видів податків та термінів застосування щодо неузгоджених сум податкових зобов'язань, які знаходяться у процедурах судового та/або адміністративного оскарження та іншими податковими повідомленнями-рішеннями, податкові зобов'язання за якими не узгоджені мають носити заявницький характер. Якщо у платника податків розпочата документальна податкова перевірка або складено акт за наслідками такої перевірки, він за своїм рішенням має право подати уточнюючі розрахунки податкових зобов'язань. [4, 5]

Світовий досвід показує, що податковий компроміс є ефективним інструментом захисту інтересів платників податків та наповнення державного бюджету шляхом виводу великого відсотку економіки із тіні. Крім того, компроміс допомагає багатьом підприємствам залишитися на плаву, що також є санаційним фактором для економіки.

Висновок. При введенні інституту податкового компромісу необхідно чітко прописати та дотримуватися механізму укладення відповідної угоди між фіскальним органом та платниками податків. З огляду на важкий стан української економіки, введення податкового компромісу не можна відкладати у довгий ящик. Гроші отримані завдяки податковому компромісу можуть, крім іншого, стати важливим ресурсом для підтримки української армії в зоні АТО. При належному доопрацюванні відповідних законопроектів, є важливим прийняття одного із запропонованих або єдиного погодженого законопроекту щодо застосування податкового компромісу, адже даний інститут є важливим фактором ефективної роботи державного бюджету.

Список використаних джерел:

1. Internal Revenue Manual, 8.23.1.1 (rev. March. 24, 2014) // [Electronic source]. – Access: http://www.irs.gov/irm/part8/irm_08-023-001.html
2. Robert E. McKenzie, 'New IRS Offer in Compromise Policies' (2012) // Forbes.com// [Electronic source]. – Access: <http://www.forbes.com/sites/irswatch/2012/05/27/new-irs-offer-in-compromise-policies/>
3. The IRS Collection Process Publication 594 // [Electronic source]. – Access: <http://www.irs.gov/pub/irs-pdf/p594.pdf>
4. Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо застосування податкового компромісу № 1071 від 27.07.2014 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?id=&pf3511=52484
5. Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей уточнення податкових зобов'язань з податку на прибуток підприємств та податку на додану вартість у разі застосування податкового компромісу, № 1071-1 від 03.07.2014// [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?id=&pf3511=52659

References:

1. Internal Revenue Manual, 8.23.1.1 (rev. March. 24, 2014) // [Electronic source]. – Access: http://www.irs.gov/irm/part8/irm_08-023-001.html
2. Robert E. McKenzie, 'New IRS Offer in Compromise Policies' (2012) // Forbes.com// [Electronic source]. – Access: <http://www.forbes.com/sites/irswatch/2012/05/27/new-irs-offer-in-compromise-policies/>

3. The IRS Collection Process Publication 594 // [Electronic source]. – Access: <http://www.irs.gov/pub/irs-pdf/p594.pdf>
4. Projekt Zakonu pro vnesennya zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrayiny shchodo zastosuvannya podatkovoho kompromisu # 1071 vid 27.07.2014 // [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?id=&pf3511=52484
5. Projekt Zakonu pro vnesennya zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrayiny shchodo osoblyvostey utochnennya podatkovykh zobov'yazan' z podatku na prybutok pidpryyemstv ta podatku na dodanu vartist' u razi zastosuvannya podatkovoho kompromisu, # 1071-1 vid 03.07.2014// [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?id=&pf3511=52659

Рецензент: кандидат юридичних наук, доцент Дрозд О.Ю.

УДК: 347.21

Сандюк Г.О.,

здобувач Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

СУТНІСТЬ ТА ВИДИ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ В ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ КАЗНАЧЕЙСЬКОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

У статті визначено сутність та види управлінських рішень в діяльності органів Державної казначейської служби України, надано визначення таким поняттям, як «рішення», «управлінське рішення», досліджено значення управлінських рішень органів Державної казначейської служби України та визначено їх класифікацію.

Ключові слова: рішення, управлінське рішення, сутність, класифікація управлінських рішень.

Сандюк А.А.,

соискатель Днепропетровского государственного
университета внутренних дел

СУЩНОСТЬ И ВИДЫ УПРАВЛЕНЧЕСКИХ РЕШЕНИЙ В ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ОРГАНОВ ГОСУДАРСТВЕННОЙ КАЗНАЧЕЙСКОЙ СЛУЖБЫ УКРАИНЫ

В статье определена сущность и виды управленческих решений в деятельности органов Государственной казначейской службы Украины, дано определение таким понятиям, как «решение», «управленческое решение», исследованы значение управленческих решений органов Государственной казначейской службы Украины и определено их классификацию.

Ключевые слова: решение, управленческое решение, сущность, классификация управленческих решений.

Sandyuk G.O.,

Researcher Dnepropetrovsk State University of Internal Affairs

NATURE AND TYPES OF MAKING IN MANAGEMENT OF STATE TREASURY OF UKRAINE

In the article the essence and types of management decisions in the work of the State Treasury Service of Ukraine, given the definition of a term such as "decision", "administrative decision" investigated mentioned administrative decisions of the State Treasury Service of Ukraine and determined their classification.

Actuality is that the State Treasury Service of Ukraine is a central executive body, which has the rights and duties in the service of public funds. The current situation in the country requires prudent and effective management of budget funds, therefore the responsibility for control and supervision of their intended use is for public Treasury. Therefore consideration and detailed study of the nature and types of administrative decisions taken by the State Treasury, through its direct managers are becoming increasingly important and require a rethinking of theoretical and practical study.

The article is to determine the nature and types of management decisions in the work of the State Treasury Service of Ukraine (hereinafter - the Treasury). To achieve the goal should be to solve the following tasks: to